

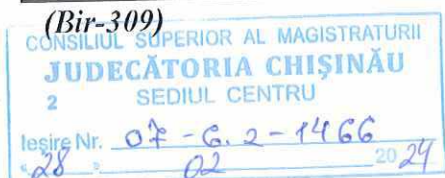
REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Centru)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Centre)

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Stefan cel Mare si Sfant, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Curții Constituționale

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28, MD-2004

Dosar nr. 2-17129/23

Judecătoria Chișinău (sediul Centru), vă expediază sesizarea reprezentantului reclamantilor, avocatul Ipatii Denis privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin.(1) al art.3 și art.6 al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prin prisma art.art.20, 53 și 54 din Constituția RM în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Chirco Ion și Chirco Sergiu împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire constatarea încălcării dreptului la libertate și siguranță și încasarea prejudiciului moral.

Anexă: încheierea nr. 2-17129 23 din 13.02.2024 3 file; sesizare 7 file;

*Judecător în Judecătoria
Chișinău (sediul Centru)*

Brăgaru Alina

Ex. Beschieru Maria-Marcelina

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Alexandru Lăpușneanu nr.28
Chișinău MD 2004
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORII SESIZĂRII

1. Nume – **Chirco**
2. Prenume – **Ion**

4. Nume – **Chirco**
5. Prenume – **Sergiu**

7. Numele și prenumele reprezentantului - **Ipatii Denis**
8. Ocupația reprezentantului – **Avocat**

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Exercitarea controlului constituționalității prevederilor alin.(1) al art.3 și art.6 al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prin prisma art.art. 20, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul judecătorei Chișinău, sediul Centru, judecător Bragaru Alina, se află dosarul civil nr. 2-23120363-12-2-18082023 inițiat la cererea de chemare în judecată înaintată de Chirco Sergiu și Chirco Ion către Ministerul Justiției al RM, în ordinea stabilită de Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prin care se solicită:

1. *Constatarea faptului încălcării art.5 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului exprimată prin încălcarea dreptului la libertate și siguranță;*
2. *Constatarea faptului încălcării art.4 §1 din Protocolul 7 a Convenția Europeană a Drepturilor Omului exprimată prin încălcarea dreptului de a nu fi judecat și pedepsit de două ori;*
3. *Constatarea faptului încălcării art.2 §2 din Protocolul 4 a Convenția Europeană a Drepturilor Omului exprimată prin încălcarea dreptului la libera circulație;*
4. *Constatarea faptului încălcării art.13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului exprimată prin încălcarea dreptului la remediu efectiv (lipsa);*
5. 6. 7. - *încasarea cheltuielilor și prejudiciilor cauzate.*

Temei de înaintare a respectivei acțiuni în instanța de judecată fiind executarea pedespeilor penale de către Chirco Ion și Chirco Sergiu 2,5 ori (două ori integral, iar o dată executarea fiind parțială) pentru una și aceeași faptă, pe când în cauza penală de învinuire a acestora nefiind adoptată o hotărâre irevocabilă, nici pînă la data de azi! (cauza este pendinte la Curtea Supremă de Justiție)

În cadrul examinării cauzei, pîrîtul Ministerul Justiției al RM a depus referință prin care a indicat că nu este de acord cu acțiunea înaintată din motivul că situația reclamantilor nu cade sub incidența art.art.3 și 6 al Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, or, conform respectivelor prevederi, legislatorul a stabilit express

condițiile de aplicabilitate a răspunderii statului pentru acțiunile ilicite în cadrul proceselor penale, iar situația reclamanților nu cade sub incidența acestor condiții exhaustive stabilite la art.3 și art.6 al legii citate.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI PRECUM ȘI ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

În opinia noastră, prevederile din alin.(1) al art.3 al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, -

În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

și prevederile art.6 al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, -

Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;

b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Sunt neconstituționale și care, prin urmare încalcă grav drepturile fundamentale ale reclamanților, din care motiv solicităm Înaltei Curți verificarea constituționalității acestor norme prin prisma art.art. 20, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

LEGISLAȚIE PERTINENTĂ

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, M.O. nr. 1 din 12.08.1994.

Articolul 4

”Drepturile și libertățile omului”

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Articolul 7

"Constituția, Lege Supremă"

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

"Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale"

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Articolul 20

"Accesul liber la justiție"

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

"Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle"

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

"Dreptul la apărare"

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 53

"Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică"

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor,

libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2 Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

(încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIM din 24 iulie 1997).

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată pînă ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;

b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;

c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloace necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;

d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;

e) să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

Protocolul nr. 7

la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale

Strasbourg, 22.XI.1984

ARTICOLUL 3

Dreptul la despăgubiri în caz de eroare judiciară

Atunci când o condamnare penală definitivă este ulterior anulată sau când este acordată grațierea, pentru că un fapt nou sau recent descoperit dovedește că s-a produs o eroare judiciară,

persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în statul respectiv, cu excepția cazului în care se dovedește că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte.

ARTICOLUL 4

Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori

1. Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

3 Declarația Universală a Drepturilor Omului

(adoptată la 10 decembrie 1948, la New York și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28 iulie 1990).

Articolul 10

Orice persoană are dreptul, în deplină egalitate, să fie ascultată în mod echitabil și public de un tribunal independent și imparțial, care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva ei.

4. COD Nr. 122

din 14-03-2003

CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ AL REPUBLICII MOLDOVA*

Articolul 1. Noțiunea și scopul procesului penal

(1) Procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod. Procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni.

(2) Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

(3) Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale.

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor

Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

Articolul 10. Respectarea drepturilor, libertăților și demnității umane

(1) Toate organele și persoanele participante la procesul penal sînt obligate să respecte drepturile, libertățile și demnitatea persoanei.

(2) Limitarea temporară a drepturilor și libertăților persoanei și aplicarea de către organele competente a măsurilor de constrîngere față de ea se admit numai în cazurile și în modul strict prevăzute de prezentul cod.

(3) În desfășurarea procesului penal, nimeni nu poate fi supus la tortură sau la tratamente cu cruzime, inumane ori degradante, nimeni nu poate fi deținut în condiții umilitoare, nu poate fi silit să participe la acțiuni procesuale care lezează demnitatea umană.

(3¹) Sarcina probațiunii neaplicării torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante îi revine autorității în a cărei custodie se află persoana privată de libertate, plasată la dispoziția unui organ de stat sau la indicația acestuia, sau cu acordul ori consimțămîntul său tacit.

(4) Orice persoană este în drept să-și apere prin orice mijloc neinterzis de lege drepturile, libertățile și demnitatea umană, lezate sau limitate nelegitim în cursul procesului penal.

(5) Prejudiciul cauzat drepturilor, libertăților și demnității umane în cursul procesului penal se repară în modul stabilit de lege.

Articolul 17. Asigurarea dreptului la apărare

(2) Organul de urmărire penală și instanța judecătorească sînt obligate să asigure participanților la procesul penal deplina exercitare a drepturilor lor procesuale, în condițiile prezentului cod.

Articolul 19. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

(2) Persoana care efectuează urmărirea penală și judecătorul nu pot participa la examinarea cauzei în cazul în care ei, direct sau indirect, sînt interesați în proces.

(3) Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțului, învinuțului, inculpatului, cît și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuază sau agravează răspunderea.

Articolul 22. Dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori

(1) Nimeni nu poate fi urmărit penal sau judecat pentru săvîrșirea faptei penale cu privire la care a fost emisă o ordonanță neanulată de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și/sau de clasare a cauzei, sau de refuz în pornirea urmăririi penale ori cu privire la care a fost pronunțată o hotărîre judecătorească definitivă de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal.

(2) Hotărîrea judecătorească definitivă împiedică pornirea sau continuarea procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor cînd fapte noi ori

recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea respectivă.

(3) Ordonanțele procurorului de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și/sau de clasare a cauzei ori de refuz în pornirea urmăririi penale împiedică pornirea sau continuarea procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor cînd aceste ordonanțe au fost anulate.

9 LEGEA NR. 100 DIN 22.12.2017 CU PRIVIRE LA ACTELE NORMATIVE

Articolul 3

”Principiile activității de legiferare”

(1) La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii:

a) constituționalitatea;

b) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale;

c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente;

d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice;

e) asigurarea transparenței, publicității și accesibilității;

f) respectarea ierarhiei actelor normative.

(2) La elaborarea unui act normativ care reglementează activitatea de întreprinzător se respectă principiile stabilite de Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

(3) Actul normativ trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și legislației Uniunii Europene.

(4) Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:

a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;

b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

ARGUMENTELE ÎN SUSTINEREA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE:

Onorată Curte, prin prisma legislației pertinente sus expuse, noi considerăm că normele supuse verificării constituționalității sunt contrare prevederilor art.art. 20, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, și anume:

Astfel într-u trecerea testului de admisibilitate a prezentei sesizări, menționăm că coform art.135 alin.(1) lit.a) din Constiuție, controlul constituționalității legilor ține de competența Curții Constituționale.

Prezenta excepție fiind ridicată de către dl. Ipatii Denis, avocat al reclamanților Chirco Ion și Chirco Sergiu, în cadrul cauzei civile către Ministerul Justiției al RM, acțiune înaintată în ordinea stabilită de Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor

judecătorești, astfel sesizarea fiind formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

În același timp, asupra aspectului verificării constituționalității respectivei norme, anterior de către Curte, menționăm că unele prevederi legale din Legea 1545/1998 anterior au fost solicitate a fi supuse examinării constituționalității acestora (*Decizia de indamisibilitate nr.185 din 20.12.2022; Decizia de indamisibilitate nr.108 din 25.09.2018 și Decizia de indamisibilitate nr.20 din 17.02.2020*). Dar urmează a fi reținut că din perspectiva criticilor aduse prin prezenta sesizare, anterior Curtea nu a examinat constituționalitatea normelor supuse controlului, din care motiv considerăm sesizarea înaintată ca fiind una admisibilă, iar această ”*posibilitate de examinarea repetată*” este indicată și în Ghidul practic privind condițiile de admisibilitate a sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate la Curtea Constituțională, unde Curtea a statuat: Așadar, faptul că există o hotărâre prin care o prevedere a fost constatată ca fiind constituțională sau există o decizie de inadmisibilitate nu constituie un impediment pentru a ridica o altă excepție de neconstituționalitate din perspectiva altor critici de neconstituționalitate.

Prin urmare, avînd în vedere că indiscutabil anterior nu au fost supuse controlului constituționalității respectivele sintagme prin prisma criticilor din prezenta sesizare, legal conchidem că nu există impedimente pentru a nu a examina fondul prezentei sesizări.

Onorată Curte, pînă a porni la enumerarea criticilor noastre asupra normelor supuse verificării precum și elucidarea compatibilității normelor prin prisma articolelor invocate din Constituția RM, dorim să statuăm un aspect primordial, dar foarte important, și anume - reclamanții Chirco Ion și Chrico Sergiu, în cadrul procesului penal, deși după cum am menționat la moment nu există o hotărîre irevocabilă pe caz (*cauza încă este pendinte la CSJ*), absolut ilegal pentru una și aceeași acuzare, **deja au executat pedepsele aplicate de 2,5 ori (2 ori integral și o dată parțial)**, iar acest fapt nici nu poate fi pus în discuție, or, acest fapt este confirmat prin actele eliberate de Biroul de Probațiune Rîșcani, mun. Chișinău, și anume certificate confirmative prin care aceștia au fost luați la evidență în vederea executării pedepselor aplicate și certificatele privind scoaterea de la evidență în legătură cu expirarea termenului pedepselor.

Această gravă eroare judiciară s-a produs exclusiv din culpa organelor judecătorești și anume cauza penală în privința reclamanților fiind pendinte pe rolul instanțelor judecătorești deja de 9 ani și 5 luni de zile, în cadrul căreia fiind adoptate multe hotărîri și decizii, unele de achitare, alte de condamnare, astfel potrivit Codului de Procedură Civilă a RM, deciziile Curții de Apel sunt definitive și executorii din momentul pronunțării, din care considerent după pronunțarea deciziilor de condamnare a reclamanților de către Curtea de Apel Chișinău, aceste decizii erau trimise spre executare organului de probațiune teritorial care la rîndul său le pune în executare.

Dar, cea mai gravă omisiune a Curții de Apel Chișinău, care într-un final a și dus la lezarea drepturilor reclamanților fiind ”omisiunea verificării modului de executare” a dispozițiilor sale în privința reclamanților, în contextul în care Curtea Supremă de Justiție examinînd recursurile apărării, casa deciziile de condamnare și remitea cauza în instanța de apel pentru reexaminare, dar datorită procedurilor îndelungate, reclamanții efectiv î-și finalizau de executat pedepsele aplicate prin deciziile Curții de Apel.

Astfel, indicăm că pedeapsa penală constituind măsura de constrîngere și mijlocul de punere în executare, în conformitate cu prevederile art. 276 alin. (2) și (4) Cod de executare, era executată - era stins raportul juridic de executare a pedepsei penale, adică obligația condamnatului de a executa pedeapsa și dreptul organului de stat de a cere executarea pedepsei.

Or, lipsurile și restricțiile impuse de instanțe au curs și au provocat efecte juridice asupra reclamantilor de 3 ori, constituie încălcarea dreptului condamnaților garantate de art. 4 alin. (1) Protocol 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, de a nu fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, omisiunile unui organ statal nu pot fi puse în seama condamnatului.

În acest sens, indicăm ca în speța dată fiind aplicabile constatările CEDO din cauza *Ștefan vs. România*, 28319/03, 6 aprilie 2010, în care Curtea Europeană a apreciat că Statul este cel care trebuie să își asume erorile comise de Parchet și instanțe și că aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate de procedura în cauză.

La fel, și în cauza *Stoianova și Nedelcu vs. România nr. 77.517/01 și 77.722/01, 04 august 2005*, Curtea Europeană a menționat: „*carențele autorităților nu pot fi imputabile reclamantilor și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă*”.

Pe cale de consecință, se reține că, încălcarea nominalizată, comisă de instanțele naționale la examinarea cauzei penale, a lezat dreptul reclamantilor de a nu fi pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat, garantat **de art. 4 alin. (1) Protocol nr. 7 CEDO și constituie un viciu fundamental.**

Onorată Curte, astfel pornind de la faptul, că în privința reclamanților, de către autoritățile naționale, indubitabil a fost admis un viciu fundamental, statuat de Protocolul 7 CEDO, și-o lezare gravă a drepturilor reclamanților, fapt ce prin prisma prevederilor art.53 al Constituției RM impune pe de o parte Statul să repare ”prejudiciul cauzat” iar pe de altă parte oferă dreptul reclamanților de a solicita repararea prejudiciului cauzat, dar la caz urmează a fi reținut că dacă în alte ”domenii” de cît cel penal, procedura de reglementare a modului de reparare a prejudiciului este reglementată prin mai multe prevederi legale – în cazul proceselor penale singurul act ce reglementează răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciile cauzate prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești este Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, fapt express stabilit la art.1 al respectivei legi, și anume:

Art. 1. - *Prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.*

Dar, totodată legislatorul a stabilit la alin.(1) al art.3 al respectivei legi, exhaustiv condițiile pentru care acțiuni ilicite statul va purta răspundere și anume:

În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;
f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Limitînd în acest fel, eventualii reclamanți de a solicita repararea prejudiciului și pentru comiterea altor acțiuni ilicite (*altele decît cele indicate la alin.(1) al art.3*), ale organelor de anchetă și instanțele judecătorești, în cadrul proceselor penale, situație care de fapt și îi privește pe reclamanți în prezenta cauză, or, pe de o parte față de aceștia este admisă o gravă ingerință în drepturile fundamentale, drepturi recunoscute de Protocolul 7 CEDO, dar pe de altă parte, aceștia datorită normelor a cărei verificare se solicită Înaltei Curți, nu pot acționa sub nici un fel într-o apărarea drepturilor sale, de aici clar rezultînd neconcordanța vădită a prevederilor supuse controlului cu art.53 al Constituției RM, care stabilește express dreptul persoanei de a cere și dreptul de ai fi reparat prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor statale în cadrul proceselor penale:

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvîrșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Or, în mod evident, suntem din plin de acord că legislatorul are "o mare marjă legală" de a considera pentru care tipuri "de ilegalități și acțiuni ilicite comise de către organele sale, în cadrul proceselor penale", se va putea solicita repararea prejudiciilor de către persoane, dar considerăm că la etapa legiferării Legii 1545/1998 s-a omis includerea și "posibilității legale a persoanelor de a solicita repararea prejudiciilor pentru încălcarea și altor drepturi fundamentale" (*cel puțin garantate de CEDO*), drepturi recunoscute la nivel internațional de toate statele democratice.

De aici în viziunea noastră clar atestîndu-se neconstituționalitatea prevederilor alin.(1) al art.3 al Legii 1545/1998 cu prevederile art.53 din Constituția RM.

Reieșind din argumentele sus expuse, odată cu declararea neconstituționalității alin.(1) al art.3 al Legii 1545/1998, se impune și "adaptarea" și prevederilor art.6 al Legii 1545/1998, și anume, la moment această normă stabilește "momentul" în care persoana este îndreptățită de a solicita repararea prejudiciului astfel:

Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

- a) *devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;*
- b) *scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;*
- c) *adoptării de către instanța judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;*
- d) *adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.*

Astfel, norma data în redacția actuală, de asemeni fiind una neconstituțională, or, aceasta limitează dreptul persoanei de a iniția acțiunea privind repararea prejudiciului cauzat pentru lezarea gravă a unor drepturi fundamentale, cum este și în situația reclamanților, impunînd nejustificat persoana să "aștepte nejustificat" precum și limitînd persoana în anumite situații de a solicita repararea prejudiciului, astfel în cazul reclamanților aceste impedimente regăsite din plin în ambele situații expuse, și impune reclamanții să "aștepte soluția finală" în cadrul cauzei penale ce-i privește nemijlocit, desi acest fapt nu are absolut nici o relevanță asupra unei

eventuale acțiuni înaintate în ordinea Legii 1545/1998, deoarece lezarea drepturilor fundamentale deja a avut loc (în cazul reclamanților când a început executarea pedepsei penale a 2 oară), în cazul reclamanților executarea de 2,5 ori a pedepselor penale pe când pe fondul cauzei cei privește nefiind o hotărîre irevocabilă!

Precum și cu privire la "limitarea persoanei în anumite situații de a solicita repararea prejudiciului" fiind deasemeni aplicabilă sub aspectul celor sus invocate, or, potrivit prevederilor art.6 persoana este îndreptărită să înaintează acțiuni de repararea a prejudiciului doar în cazurile în care în privința sa "este adoptată o sentință de achitare sau alte hotărîre cu drept de reabilitare" – astfel, vom face din nou trimitere la cazul reclamanților, carora deja li s-au lezat garv drepturile fundamentale, or, aceștia deja "și-au ispășit absolut ilegal pedepsele" de 2,5 ori, iar în cazul în care soluția finală în cauza penală ce-i privește "nu va fi una favorabilă acestora" și nu v-a corabora cu condițiile impuse de art.6 (hotărîre cu drept de reabilitare) al Legii 1545/1998 – aceștia nu vor avea nici o posibilitate legală de a acționa într-u repararea prejudiciilor și repararea drepturilor lezate, fapt ce confirmă din nou neconstituționalitatea normei prin prisma art.53 al Constituției RM, or, prevederile art.6 nu vor permite acestora înaintarea cărorva "pretenții față de stat" atît timp cît aceștia nu vor fi achitați s-au nu v-a fi adoptată o hotărîre cu drept de reabilitare!

Din perspectiva, argumnetelor sus expuse, se atestă și neconstituționalitate prevderilor alin.(1) al art.3 și art.6 al Legii 1545/1998 cu art.art.20 și 54 al Constituției, or, pe o parte Constituția garantează tuturor persoanelor dreptul de a reacționa împotriva încălcărilor drepturilor sale și la o satisfacție echitabilă prin înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată (art.20 Constituție), precum și nici o lege din RM nu poate limita drepturile și libertățile fundamentale (art.54 Constituție), iar pe dealtă parte Legea 1545/1998, în special alin.(1) al art.3 și art 6 limitează vădit aceste drepturi, desi fiind lezate grav drepturile persoanei.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În baza argumentelor expuse solicităm Înaltei Curți recunoașterea neconstituționalității prevederilor alin.(1) al art.3 al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, -

În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

și prevederilor art.6 al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, -

Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

- a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;*
- b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;*
- c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;*
- d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.*

Ca fiind contrare art.art. 20, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

VI – LISTA DOCUMENTELOR

Actele ce confirmă cele indicate în prezenta Sesizare sunt anexate la cauza civilă nr. 2-23120363-12-2-18082023, aflată în gestiunea judecătorului în Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Alina Bragaru.

VII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Municipiul Chișinău,
15 ianuarie 2024

Reprezentant Ipatii Denis

ÎNCHEIERE

13 februarie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul centru)

instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător Brăgaru Alina

Grefier Beschieru Maria-Marcelina

cu participarea reclamantului Chirco Ion, reprezentantul reclamantilor, avocatul Ipatii Denis și reprezentantul pârîtului, Tulbure Ion,

examinând în ședință de judecată publică cererea reprezentantului reclamantilor, avocatul Ipatii Denis privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Chirco Ion și Chirco Sergiu împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire constatarea încălcării dreptului la libertate și siguranță și încasarea prejudiciului moral,

c o n s t a t ă :

1. La data de 18 august 2023, Chirco Ion și Chirco Sergiu au depus cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM solicitând constatarea încălcării art.5 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului exprimată prin încălcarea dreptului la libertate și siguranță, constatarea faptului încălcării art.4 paragraful 1 din Protocolul 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului exprimată prin încălcarea dreptului de a nu fi judecat și pedepsit de două ori, constatarea faptului încălcării art.2 paragraful 2 din Protocolul 4 al Convenției Europene a Drepturilor Omului exprimată prin încălcarea dreptului la liberă circulație, constatarea faptului încălcării art.13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului exprimată prin încălcarea dreptului la remediu efectiv (lipsa), încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Chirco Ion cu titlu de prejudiciu moral suma de 1 000 000,00 lei, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Chirco Sergiu a prejudiciului moral în sumă de 1 000 000,00 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 10 000,00 lei .
2. În motivarea cererii reclamantii invocă, la data de 17.04.2014 prin Ordonanța organului de urmărire penală al SUP al IP Buiucani al DP mun.Chișinău a fost pornită urmărirea penală în cauza nr.2014030688 conform infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.b), c) și d) CP al RM, pe faptul plîngerii depuse de către Alii Serghei contra acțiunilor companiei S.R.L.”Royal Rich” pe faptul că la data de 14.01.2014 sub pretextul angajării la un loc de muncă bine plătit în Anglia acesta prin înșelăciune a fost deposedat de suma în cuantum de 14 304,00 lei. În cadrul cauzei penale respective la data de 20.03.2014 și respectiv la data de 26.04.2014 Chirco Sergiu și Chirco Ion au fost recunoscuți în calitate de bănuți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.b), c) și d) Cod penal. Ulterior la data de 20.05.2014 Chirco Ion și Chirco Sergiu au fost puși sub învinuire în baza art. 190 alin.(2) lit.b), c) și d) Cod penal. La data de 24.02.2016 prin Decizia Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul lui Chirco Ion și Chirco Sergiu împotriva Sentinței Judecătoriei Buiucani din 13.07.2015 prin care ambii au fost recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit.b), c) și d) Cod penal și le-a fost aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, iar conform

art.90 CO a fost suspendată executarea pedepsei pe un termen de 1 an de zile cu aplicarea pedepsei complementare cu privire la dreptul de a exercita activități comerciale și activități în domeniul gestionării de bunuri și mijloace bănești pe un termen de 3 ani. Decizia Curții de Apel Chișinău fiind definitivă a fost remisă Biroului de Probațiune Rîșcani, iar potrivit Certificatului nr.559/19 din 12.03.2019 pe numele lui Chirco Ion și potrivit certificatului nr.684/17 din 28.02.2017 pe numele lui Chirco Sergiu reclamanții au executat pedepsele aplicate. La etapa înaintării prezentei acțiuni, pe cauza penală de învinuire a lui Chirco Ion și Chirco Sergiu nu existe o soluție irevocabilă.

3. În ședința de pregătire, reprezentantului reclamanților, avocatul Ipatii Denis a formulat o cerere, prin care solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate în temeiul art.12¹ Cod de procedură civilă.
4. În motivarea cererii invocă, că urmează a fi exercitat controlul constituționalității prevederilor alin.(1) al art.3 și art.6 al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prin prisma art.art.20, 53 și 54 din Constituția RM.
5. Consideră reprezentantului reclamanților, avocatul Ipatii Denis că sunt întrunite toate condițiile de ridicare a excepției de neconstituționalitate și solicită admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, expedierea sesizării privind excepția de neconstituționalitate împreună cu toate materialele cauzei civile spre examinare Curții Constituționale.
6. Reclamantul Chirco Ion în ședința de judecată a susținut integral cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către reprezentantul său, avocatul Ipatii Denis.
7. Reprezentantul pîrîtului, Tulbure Ion în ședința de judecată, cererea înaintată de reprezentantului reclamanților, avocatul Ipatii Denis a lăsat-o la discreția instanței soluționarea acesteia.
8. Studiind cererea depusă de reprezentantului reclamanților, avocatul Ipatii Denis cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și audiind participanții la proces, instanța de judecată consideră că urmează a fi admisă cererea, cu remiterea acesteia Curții Constituționale, din următoarele considerente.
9. Conform art.135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova și art.4 alin.(1) Legea cu privire la Curtea Constituțională nr.317-XIII din 13 decembrie 1994, Curtea Constituțională: exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.
10. În conformitate cu prevederile art.12¹ alin.(1) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.
11. Curtea Constituțională în punctele 77, 79, 80, 82 și 87 din Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 a constatat, că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată de către: 1) instanța de judecată din oficiu, care, respectând principiul supremației Constituției, nu este în drept să aplice o altă normă în privința căreia există incertitudini de constituționalitate; 2) părțile în proces, inclusiv reprezentanții acestora, drepturile și interesele cărora pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei. Controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile

sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă, de asemenea, posibilitatea Curții Constituționale, în calitate de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legislative cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

12. Curtea Constituțională a mai reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: 1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; 2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; 3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
13. Instanța de judecată constată că în speță sunt întrunite toate condițiile necesare stabilite de Curtea Constituțională în Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, având în vedere că obiectul excepției constituie prevederile alin.(1) al art.3 și art.6 al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prin prisma art.art.20, 53 și 54 din Constituția RM, care urmează a fi aplicate în cadrul examinării cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de Chirco Ion și Chirco Sergiu împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire constatarea încălcării dreptului la libertate și siguranță și încasarea prejudiciului moral, din care considerente cererea urmează a fi admisă.
14. În conformitate cu prevederile art. 12¹ alin.(3) Cod de procedură civilă, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.
15. În conformitate cu prevederile art. art.12¹, art.269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

d i s p u n e :

Se admite cererea reprezentantului reclamanților, avocatul Ipatii Denis cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se remite Curții Constituționale sesizarea reprezentantului reclamanților, avocatul Ipatii Denis privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin.(1) al art.3 și art.6 al Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prin prisma art.art.20, 53 și 54 din Constituția RM în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Chirco Ion și Chirco Sergiu împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire constatarea încălcării dreptului la libertate și siguranță și încasarea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecător**

Brăgaru Alina